

Forslag til finanslov 2015

Den 26. august 2014 er regeringen kommet med finanslovsudspillet for det kommende finansår. Ser vi konkret på udspillet konsekvenser for ungdomsuddannelserne, er der fire væsentlige forslag:

1. Indførelse af et socialt ungdomstaxameter, der skal sikre, at flere gennemfører en ungdomsuddannelse
2. Styrkelse af de nuværende udkantstilskud, der skal understøtte et bredt og varieret udbud i udkantsområderne
3. Et omkostningsdækkende pædagogikumtaxameter skal sikre, at de skoler, der uddanner pædagogikumkandidater, får dækket deres gennemsnitlige udgifter hertil
4. Omstillingsreserven fastholdes for 2016-2018 som en teknisk fremskrivning, men gennemføres ikke i 2015. Her indføres i stedet det sociale taxameter.

1. Det sociale taxameter

Med finanslovsforslaget er vi kommet tættere på regeringens tanker om det længe varslede sociale taxameter. Regeringen foreslår, at der anvendes 200 mio. kr. til formålet – heraf er det vurderingen at ca. 160 mio. kr. kommer fra de gymnasiale uddannelser. Til sammenligning er der samlet afsat 19,9 mia. kr. til ungdomsuddannelserne i 2015, hvoraf 12,5 mia. kr. er en bevilling til de gymnasiale uddannelser. Det sociale taxameter foreslås finansieret ved en nedsættes af uddannelsernes undervisningstaxameter med omkring 2 pct. Ifølge ministeren bliver der en mindre omfordeling svarende til omkring 60 mio. kr. fra gymnasierne til erhvervsskolerne. 17 pct. af gymnasierne vil få tilført flere ressourcer, mens det samme vil gælde for 40 pct. af erhvervsskolerne. Ingen skoler vil blive beskåret med mere end 2 pct.

Den endelige model for det sociale taxameter udestår. Vi ved dog, at taxameteret vil blive inddelt i tre takstgrupper, der er ens for alle ungdomsuddannelserne. Det sociale taxameter vil blive udbetalt for hver elev, den enkelte institution har, med grundskolekarakterer under et vist niveau. Herefter vil skolens placering i en takstgruppe muligvis afhænge af skolens samlede andel af disse elever. Taxameteret vil kun komme til udbetaling ved en vis andel af disse elever.

Takstgrupperne for det sociale taxameter:

	Takstgruppe 1	Takstgruppe 2	Takstgruppe 3
Socialt taxameter	4.460	4.950	5.350
Andel af frafaldstruede elever (eksempel på hvordan det kan komme til at se ud)	51 pct. - 60 pct.	61 pct. - 70 pct.	Over 71 pct.

Herudover forlyder det, at udspillet til modellen kommer GL og Rektorforeningen i møde ved at lade definitionen af en frafaldstruet elev være forskellig fra uddannelse til uddannelse. Mere konkret vil det betyde, at

der ses på, hvilket karaktergennemsnit fra grundskolen eleverne fra en given uddannelse (stx, hhx, htx, hf og EUD) har et givet år. I 2011 var grundskolekaraktergennemsnittet 6,75 på stx. På den enkelte skole ser man herefter på, hvor mange elever der har under dette gennemsnit, da de i givet fald er medvirkende til, at det sociale taxameter udløses. Har man herefter under x pct. af disse elever, udløses det sociale taxameter ikke. Herefter vil der være 10 procentintervaller for takstgruppe 1 og 2. Der er uklarhed omkring, hvad grænsen (x) for udløsning af det sociale taxameter kommer til at blive. Årsagen til denne usikkerhed kan givetvis findes ved, at det sociale taxameter kommer til at være finansieret af en fast pulje ressourcer (200 mio. kr. fordelt på de forskellige uddannelser). Det skal derfor sikres, at der ikke udmøntes flere ressourcer end de 200 mio. kr. Udover grundskolekaraktergennemsnittet forlyder det også, at de enkelte uddannelsers frafald vil komme til at indgå i beregningerne; det er dog endnu uklart hvordan. På grund af de forskellige usikkerheder mv. i forhold til modellen er der endnu ikke offentliggjort lister over de skoler, som vil få tilført ressourcer ved det sociale taxameter.

De private udbydere bliver ikke omfattet af det sociale taxameter, men deres tilskudsandel vil blive sat op fra 84,9 pct. til 86,35 pct.

Vurdering: Det er positivt at en frafaldstruet elev er forskelligt defineret afhængig af uddannelse. Det imødekommer GL's forslag om, at der er behov for et socialt taxameter for den enkelte uddannelse. Det kan undre, at det foreslåede sociale taxameter udelukkende bliver fordelt på baggrund af elevernes faglige niveau – forstået som grundskolekaraktererne. Et beløb på 200 mio. kr. eller omkring 2 pct. er ikke overraskende. GL har længe talt for en omfordeling af ressourcer til fordel for de skoler, der kæmper med mange elever, der er i risikogruppen for at falde fra. Dette kunne dog løses væsentligt bedre ved at lade en del af taxameteret blive tildelt som et klassetaxameter – så også skolerne med større frafald stadig havde mulighed for at drive undervisning. Samtidig er det sociale taxameter foreslået gældende på tværs af uddannelsesstyper med forskellige taxametre, forskellige faglige krav og forskellige bekendtgørelser og formål. Vi mangler at se den konkrete udmøntning, men der er bestemt gode elementer. GL vil følge med i, hvilke skoler der konkret får glæde af modellen og hvilke skoler der vil miste ressourcer. Det er væsentligt for GL, at de ekstra ressourcer også kommer til at blive anvendt på undervisning inden for de enkelte uddannelser. Derfor arbejder GL for, at der indføres tilsyn med, at ressourcer givet til undervisning også anvendes til undervisning.

2. Udkantstilskud

For at understøtte et bredt og varieret uddannelsesudbud i udkantsområderne foreslår regeringen, at de såkaldte udkantstilskud til ungdomsuddannelsesinstitutionerne styrkes. For erhvervsskolerne og hermed de erhvervsgymnasiale udbud sættes tilskuddet op fra 200.000 kr. pr udbud i udkantskommunerne til 270.000 kr. Konkret for 2015 betyder det, at rammen sættes op fra 31,2 mio. kr. til 41,9 mio. kr. For de almene gymnasier og hf-kurser bliver grænsen for at modtage udkantstilskud sat op fra 400 årselever til 430 årselever. Det betyder, at skoler med under 430 elever vil få del i udkantstillægget, hvilket betyder, at flere skoler vil få tilskuddet. På grund af den stigende elevtilvækst til stx/hf betyder det dog ikke en stigning i forhold til sidste års udmøntning, men et fald fra 32,2 mio. kr. til 28,4 mio. kr.

GL har længe arbejdet for, at udkantstilskuddet til de erhvervsgymnasiale uddannelser blev sat op. Og de 70.000 ekstra kroner er et skridt i den rigtige regning. Det er væsentligt for GL, at udkantstilskuddet også anvendes til at styrke uddannelsesudbuddet via ekstra studieretninger eller flere valgfag.

3. Omkostningsdækkende pædagogikumtaxameter

En længe ventet ændring af pædagogikumtaxameteret til igen at være omkostningsdækkende for de skoler, der har undervisere i pædagogikum, ser med finanslovsforslaget ud til at kunne blive en realitet. Baggrunden for forslaget er henvendelsen fra GL og lederforeningerne. Ifølge forslaget betyder omlægningen, at undervisningstaxameteret for de gymnasiale uddannelser nedsættes med 1 pct.

GL er ved at se på konsekvenserne af forslaget.

4. Omstillingsreserven

Som omtalt er den varslede omstillingsreserve foreslået omdannet til en omfordeling af undervisningstaxameterne til det sociale taxameter for 2015. For de gymnasiale uddannelser drejer det sig om ca. 160 mio. kr. I forslaget til finansloven har regeringen fastholdt en teknisk fremskrivning af omstillingsreserven ift. 2016-2018 på 2 pct. pr. år. GL finder det meget problematisk på den måde at presse skolerne og holde dem hen i stor usikkerhed. Man kan ikke skære 2 pct. af en skoles omkostninger til undervisningen, uden at det kan mærkes på kvaliteten. På trods af at flere skoler har overskud, er overskuddet de fleste steder under 2 pct.

Øvrige ændringer af taxametrene

Herudover er der fortsat besparelser på fællesudgiftstaxameteret på mellem 0,6 pct. og 3,3 pct. som følge af projekt ambitiøs it og mellem 0,7 pct. og 1,7 pct. på grund af statens indkøbsprogram fase 6, 7 og 8.

Endelig bliver undervisningstaxameteret tilført 0,2 pct. på stx og 0,8 pct. på hf som følge af aftalen om det fleksible klasseloft.

Herudover var der forskellige tiltag fra 2014 – herunder oprettelse af stx til særlige elevgrupper, der har betydning for taxameterne.

Taksterne reguleres desuden som følge af forventningen til pris- og lønudviklingen for 2015 med 1,0 pct. Bygningstaxameteret reguleres dog med 2,1 pct.

GL foretager uddybende beregninger af konsekvenser af de foreslåede tiltag i finanslovsforslaget for 2015 og følger forhandlingerne tæt.

Bilag – De faktiske takster for de gymnasiale uddannelser og pædagogikum

	2014	FFL2015	Ændring
Pædagogikumtaxameter, Pr årspædagogikumkandidat	146.500	296.000	102%

Stx/IB - faktiske takster pr. årselev

	2014	FFL2015	Forskel i kr.	Forskel i pct.	Ændringer efter pl
Undervisningstaxameter	57.840	56.590	-1.250	-2,2%	-3,2%
Færdiggørelsestaxameter	14.360	14.500	140	1%	0%
Fællesudgiftstaxameter	7.290	7.270	-20	-0,3%	-1,3%
Bygningstaxameter	8.770	8.950	180	2,1%	0%
I alt	78.687	77.643	-1.043	-1,3%	

2årigt hf - faktiske takster pr. årselev

	2014	FFL2015	Forskel i kr.	Forskel i pct.	Ændringer Efter pl
Undervisningstaxameter	64.450	63.430	-1.020	-1,6%	-2,6%
Færdiggørelsestaxameter	9.740	9.830	90	0,9%	-0,1%
Fællesudgiftstaxameter	9.160	9.130	-30	-0,3%	-1,3%
Bygningstaxameter	9.770	9.980	210	2,1%	0%
I alt	88.250	87.455	285	0,3%	

Hhx - faktiske takster pr. årselev

<i>De faktiske takster</i>	2014	FFL2015	Forskel i kr.	Forskel i pct.	Ændringer efter pl
Undervisningstaxameter	51.130	49.990	-1.140	-2,2%	-3,2%
Færdiggørelsestaxameter	13.650	13.790	140	1,0%	0%
Fællesudgiftstaxameter	6.290	6.050	-240	-3,8%	-4,8%
Bygningstaxameter	5.000	5.110	110	2,2%	0,1%
I alt	66.970	65.747	-1.223	-1,8%	

Htx - faktiske takster pr. årselev

	2014	FFL2015	Forskel i kr.	Forskel i pct.	Ændringer efter pl
Undervisningstaxameter	61.340	59.950	-1.390	-2,3%	-3,3%
Færdiggørelsestaxameter	21.160	21.370	210	1,0%	0,0%
Fællesudgiftstaxameter	8.870	8.530	-340	-3,8%	-4,8%
Bygningstaxameter	9.300	9.500	200	2,2%	0,1%
I alt	86.563	85.103	-1.460	-1,7%	

Hf-enkeltfag - faktiske takster pr. årselev

<i>(Deltagerbetaling 1)</i>	2014	FFL2015	Forskel i kr.	Forskel i pct.	Ændringer efter pl
Undervisningstaxameter	64.140	64.160	20	0,0%	1%
Fællesudgiftstaxameter	11.150	11.130	-20	-0,2%	-1,2%
Bygningstaxameter	9.780	9.990	210	2,1%	0%
I alt	85.070	85.280	210	0,2%	